

ENRIC ROSIÑOL SAFONT: RECORDS D'UNA AFECCIÓ

Josep M. Rosiñol

Bo i parlant un dia amb el meu pare, sobre el centenari del cinema, em va anar descabdellant, lentament, un fil sobre la seva afecció a aquest art, i com ha transcorregut la seva vida estretament vinculada a la història del Cinema Cataluà de Berga, del que va ser operador durant molts anys.

«Recordo que en acabar la guerra civil, amb quinze anys, vaig començar a freqüentar el Patronat, on vaig entrar en contacte amb el «Pepito feixuc», el «Nanjo» i el «Rondi», aquests darrers els maquinistes del cine. Quan hi anava, pujava a la sala de màquines per veure si els podia ajudar. Més endavant, en obrir el Cine Cataluà, tots tres hi anaren a parar i jo també els vaig seguir».

— Quan es va inaugurar el Cine Cataluà?

El Cine Cataluà de Berga

— «Va ser el setembre de 1951, i els seus amos eren el metge Claret de Puig-reig i uns quants socis més. Encara recordo que on ara hi ha el cine hi havia un hort i un cobert on hi guardaven xais.»

«En aquest punt, el meu pare es refereix al Dr. Hermenegildo Claret Senespleda. A l'arxiu municipal de Berga es conserven uns plànols de l'any 1950 sobre el Cine Cataluà, obre de l'arquitecte Emili Porta. Un dels plànols és datat el 1944, la qual cosa fa suposar que el projecte feia temps que s'estava gestant

— Quina era la teva feina, aleshores, en el Cataluà?

— «Feia de tot: repartir propaganda a l'entrada del cine, penjar els cartells -que aleshores eren de cartó dur i s'havien de clavar amb claus i martell, i ajudar els maquinistes en el que s'escaigués; i tot això sense cobrar res. M'agradava!

— Recordes quina va ser la primera pel·lícula que es va projectar?

— «Ara no en recordo el títol, però sí que sé que va ser un dijous i que era una pel·lícula de dibuixos animats, de metratge llarg.»

— Deuria ser una pel·lícula de Walt Disney...

— «Segurament, perquè aquell dia van convidar totes les escoles de Berga al cinema.»

— Quant valia l'entrada?

— «A baix, a l'encoixinat, 12 pessetes i la resta de localitats, 10 pessetes. A dalt, al galliner, eren 6 o 7 pessetes. Al cap d'un mes, però, van haver d'abaixar el preu, ja que al Casino l'entrada valia 10 pessetes i la gent marxava cap allà.

— Existia rivalitat entre els dos cinemes de la ciutat?

— En un principi sí, però això era un perjudici per a tots ja que es feien apujar el

preu de les pel·lícules entre ells mateixos. Un dia es van reunir el Sr. Sistach i el «Pepito feixuc» i es van repartir les cases distribuïdores.

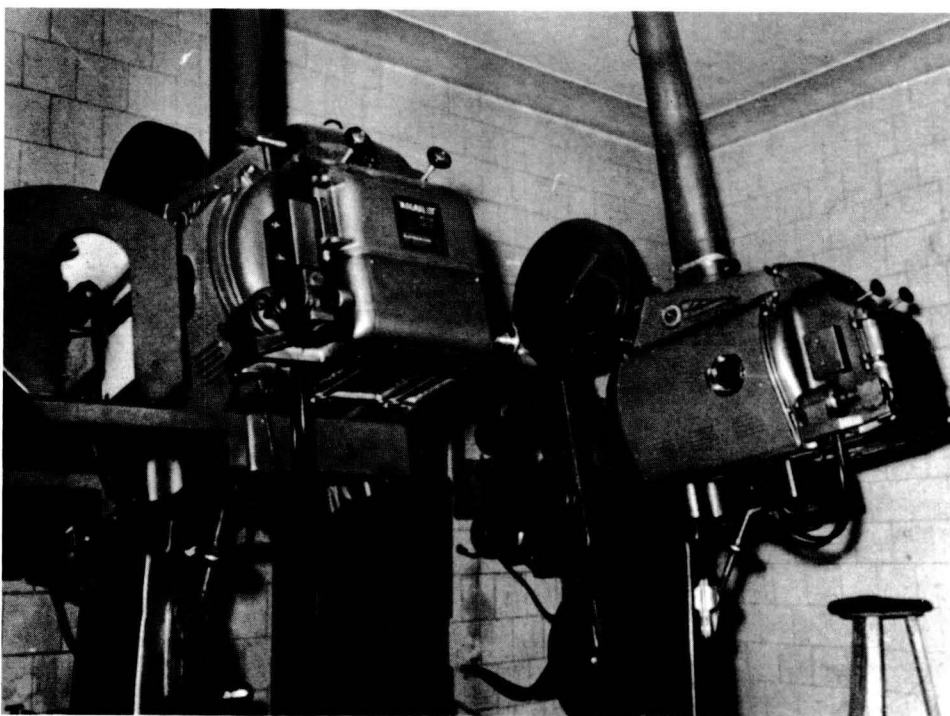
Màquines de carbons

— Com es feia el cine aleshores?

— «Amb dues màquines de carbons que s'alternaven per poder passar les sis bobines de què solien constar les pel·lícules. Calia estar molt al cas per fer el canvi d'una a l'altra perquè la gent no se n'adonés. Ara és suficient una sola màquina i una sola bobina.»

— En aquell temps el cel·luloide es trencava tot sovint, oi?

— Ja ho crec, i quan això passava, la gent de la sala no parava de xiular. Per no per-

Màquines del Cinema Cataluà acabades d'estrenar.

dre el temps cordillàvem la cua de la bobina de dalt amb la de baix i continuàvem la projecció. Després, quan les rebobinàvem aprofitàvem per arreglar-les, rasant-ne un tros i afegint-les amb acetona.»

— *Les sessions sempre eren dobles?*

— Sí, es feien sempre dues pel·lícules, i a la mitja part es passaven els clixés, que venien a ser com les diapositives d'ara. En cada un s'anunciava un establiment de Berga, de la comarca o de fora.»

— *Com sabíeu la qualificació de la pel·lícula?*

— El paper de la censura arribava amb cada pel·lícula i durant un temps, recordo que s'havia de portar a la guàrdia urbana abans de la projecció. Jo mateix hi havia anat alguna vegada»

— *A l'estiu es feia cine cada dia...?*

— «Sí. S'aprofitava que la canalla tenia vacances de l'escola, per passar pel·lícules de Tarzán i de la Marisol en sessions dobles diàries, com si es tractés d'un cicle. La canalla s'ho passaven d'allò més bé, tot i que no sé si s'assabentaven de què anava el film, perquè com més pujava el volum, més se sentia la canalla xerrar, riure o plaudir quan arribava el bo de la pel·lícula al darrer moment... Era l'època de les pipes i el beure a la mitja part; sortien corrents cap a la Granja Obiols i tornaven carregats, corrent encara més, per veure la segona part.»

Anècdotes a dojo

— *Podries recordar algunes anècdotes d'aquella època?*

— «Bé, durant una temporada, alguns cines de la comarca havíem arribat a deixar-nos les pel·lícules abans de retornar-les a la casa distribuïdora.»

«En recordo una d'un any per la Patum que vàrem fer» El mayor espectáculo del mundo», que tractava el món del circ. Vam començar la projecció a les onze del matí del diumenge de Corpus, i no vam parar fins les cinc de la matinada del dilluns. I a la darrera sessió es van presentar a veure-la tots els artistes d'un circ que aquells dies actuava aquí a Berga.»

«També recordo que «Helga, el misterio de la vida», amb escenes sobre el naixement d'un nen, va ser una de les pel·lícules que va aixecar més rebombori. Era un film que només es podia projectar en ciutats de més de vint-i-cinc mil o cinquanta mil habitants, no recordo la xifra exacta, per imposició

Els carbons de la màquina a ple rendiment
ARXIU ROSIÑOL

Enric Rosiñol fent d'operador a finals dels anys cinquanta
ARXIU ROSIÑOL

de la censura. Però el «Pepito feixuc», com altres vegades, es va encarregar de fer les passes necessàries per poder-la projectar aquí.

«També recordo que per Setmana Santa era prohibit fer cine...»

— *Penses que és real, la crisi del cinema?*

— «És possible. La veritat és que abans la gent omplia el cine setmana darrera setmana. Nosaltres teníem un centenar de cadires plegables que distribuïem per tots els

passadissos per poder-hi encabir tota la gent. Ara, deixant de banda alguns dies i pel·lícules molt concretes, entres al cine i pots veure com sobren més de la meitat de les butaques. El Catalunya ha hagut de tancar l'amfiteatre i alguns dies a la platea hi he comptat tres persones veient la pel·lícula.»

— *Com es viu el cinema des de la sala de projecció?*

— La gent veu el cine, però no està al corrent del que passa a la cabina, ni les peripecies que algunes vegades hem passat per poder fer una sessió. Més d'una vegada no arribava la pel·lícula amb el darrer camió del transportista Cuberas i ja ens veies a mi o algun altre baixant a Barcelona el dissabte de bon matí a buscar-la, per poder-la passar aquella mateixa tarda. Algun cop hav

ia arribat aquí mitja hora abans de la projecció, amb el temps just per preparar la pel·lícula i engegar la sessió puntualment a les cinc.»

El meu pare ha fet cinema fins fa un parell d'anys però, fins i tot amb setanta dos anys, no ha deixat d'anar-hi sempre que ha pogut, per fer petar la xerrada, veure l'ambient i si s'escau donar un cop de mà, «sense cobrar res», això sí, com quan tenia quinze anys... I és que hi ha gent, com diu ell, que «el cine el portem dintre de la sang.»

Josep M. Rosiñol i Locubiche
Arquitecte tècnic